Samsun Karadeniz bölgesinin en gelişmiş şehirlerinden biri. Bu ilimiz aynı zamanda önemli bir liman. Liman tesisleri her türlü ihtiyacı karşılayacak nitelikte. Samsun Hükümet Konağı da tarihî bir yapı.

SAMSUN

Karadeniz bölgesinin önemli liman şehirlerinden biri olan Samsun, Ulusal Kurtuluş Savaşı'mızın başladığı yer olarak da millî tarihimizde onurlu yerini almış bir ilimiz.

Tüm kıyıları birer doğal plaj olan ve çeşitli tarihi etkinlikleri yanında, üstün doğa değerleri bulunan Samsun, Karadeniz'in tatil için de elverişli olanaklara sahip bir yöresi...

Karadeniz sahilinin ortalarında yer alan Samsun, doğuda Ordu, batıda Sinop ve Çorum, güneyde Amasya ve Tokat'la komşu. İlin kuzey sınırını Karadeniz çiziyor. 957.880 hektarlık bir alanı kaplayan bu ilimizin merkez dahil 9 ilçesi var. Merkez dışındaki ilçeler, Alaçam, Bafra, Çarşamba, Havza, Kavak, Ladik, Terme ve Uzunköprü. Samsun'un nüfusu 1980 sayımına göre, 1.008.113.

İlin yeryüzü şekillerini iki bölümde incelemek mümkün. Birinci bölümü bir şerit halinde deniz kıyısınca uzanan Kızılırmak ve Yeşilırmak delta ovaları oluşturuyor. İkinci bölüm ise bu ovaların güneyinde yine sahile paralel olan ve gittikçe yükseklik kazanan dağ-tepe-yayla kısımları. Kızılırmak, Yeşilırmak, Terme çayı ile Mert, Kürtün, Aptal ırmakları ve Tersakan çayı yörenin akarsularını oluşturuyor. Bu bölgede yüzölçümü 2 kilometrekare olan Ladik Gölü ile yılda 150 ton kefal ve sazan balığı avlanan Liman Gölü bulunuyor.

Samsun'un iklimi sahilde ve iç kesimlerde farklılıklar gösteriyor. Sahilde tipik Karadeniz iklimi egemen. İç kesimler ise, yüksekliği 2000 metreyi bulan Akdağ ve 1500 metre yükseklikteki Canik dağlarının etkisi altında. Samsun'da en çok yağış aralık ayında görülüyor.

1-31 temmuz tarihleri arasında açık olan Samsun 19 Mayıs Fuarı, şehre hareketli günler getiriyor. Bu dönemde bir başka canlılık içine giren Samsun'da fuar, halkın en önemli eğlence yerini oluşturuyor. Samsun Limanı'nın kenarında kurulu fuarda, Atatürk Müzesi ve Sergi Evi ile 1300 kişilik bir açıkhava tiyatrosu var.

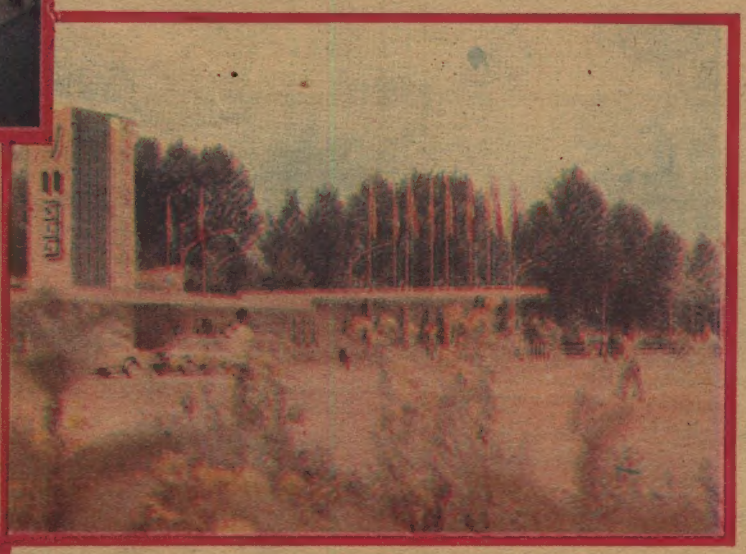

TÜM kıyıları birer doğal plaj olan Karadeniz Bölgesi'nin önemli liman şehri Samsun, turizm yönünden daha çok bir uğrak ve konaklama yeri niteliği taşıyor. Bu bakımdan canlı bir şehir olmasına rağmen Samsun, turizm konusunda sınırlı bir ilimiz.

Bu yöremiz, hemen her mevsimde yeşilliklerle kaplı, denizle kucaklaşan kıyıları, Alaçam, Çamgölü, Terme, Miliç, Samsun - Matasyon (Atakum), Fidanlık, Vezirköprü orman bölgeleri, Borabay Gölü yanında tarihî eserler bakımından da ilgi çekici özellikler taşıyor. Büyük kurtarıcı Atatürk'ün Samsun'a çıktığı günü ölümsüzleştiren ve Avusturyalı heykeltraş Krippel tarafından yapılan at üzerindeki ünlü heykel, bu ilimizi süslüyor.

Samsun'un en eski yerlileri "Gaska"lar. Samsun ismi, Batı kaynaklarında "Sampson" olarak geçiyor. Orta çağda Piza kaynaklı deniz haritalarında şehrin adı "Simisso" olarak yer alıyor. Katalan haritasında ise "Sinussa" diye geçiyor.

Samsun, kesin olarak 1427 yılında Osmanlı ülkesine katılarak Canik bölgesinin merkezi oldu. 1. Dünya Savaşı'ndan müttefikleriyle birlikte yenik çıkan ülkemizin bir çok bölgesi işgal edilirken, Samsun da bundan nasibini aldı. Samsun İngiliz kuvvetlerince işgal edildi.

İşte bu olaylardan sonra, Samsun için onurlu günler yaklaşıyordu. Büyük kurtarıcı, 19 Mayıs 1919 günü sabah saat 08.00 sıralarında Samsun'da karaya çıktı. Mustafa Kemal Paşa, şimdi "Atatürk Müzesi" olan "Mıntıka Palas"a yerleşti. Samsun, bu hareketten sonra birbaşka anlam bir başka önem kazandı. Ulusal Kurtuluş Savaşımız'ın ilk planlaması burada yapılırken, Samsun, tarihimizde önemli yerini alıyordu.

Samsun, bütün bu özellikleriyle rahatça tatil yapılabilecek olanaklara sahip olan Karadeniz'in en gelişmiş illerinden biri.

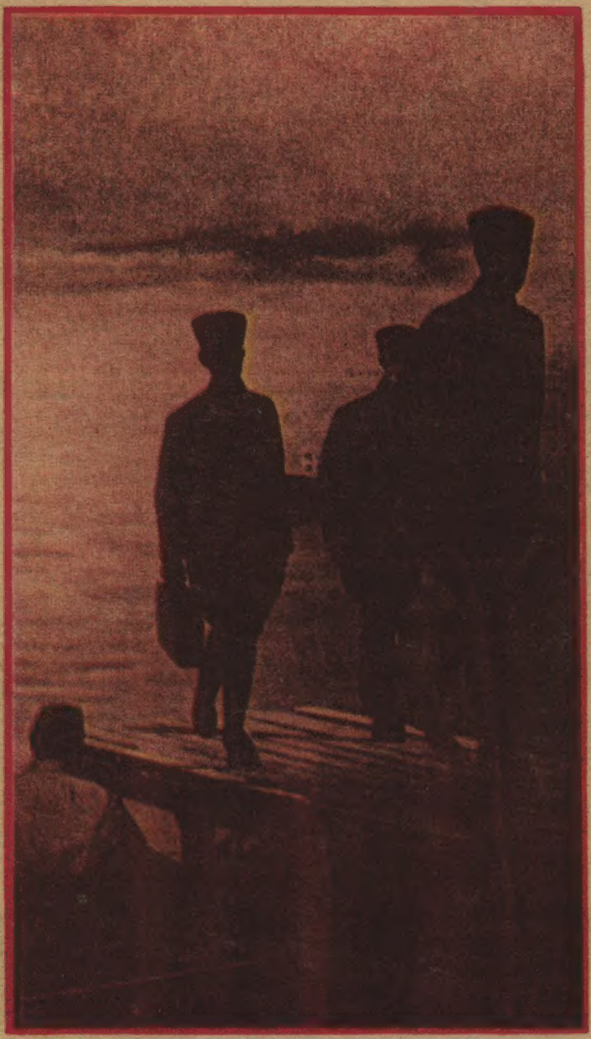

Atatürk'ün Samsun'a çıkışının tarihî resmi...

O GELİYOR

Yıl 1919
Mayısın ondokuzu.
Kızaran ufuklardan kaldırıyor başını
Yeryüzüne can veren
Cana heyecan veren
Al yüzlü Oğan güneş!
Takanın burnu Karadeniz'i nasıl yırtar,
Siz de bir anda öyle yırtınız uykunuzu,
Uyanın Samsunlular!
Kurutacak gözlerde umutsuzluk yaşını
Al yüzlü Oğan güneş!
Bugün Çaltı Burnu'ndan gülerek doğan güneş.

Yıl 1919
Mayısın ondokuzu.
Uyanın Samsunlular!
Uyumak ölüme eş,
Diriltin ruhunuzu.
Ufukta bir gemi var!
Fakat, bu gemi niçin böyle yavaş geliyor?
Acaba yolu mu az, yoksa yükümü ağır?
Bu gemi umut yüklü, inan yüklü, hız yüklü;
İçinde bu vatanın derdiyle yanan bağır,
Kurulacak yarını düşünen baş geliyor.
Bir baş ki, gökler gibi, bir küme yıldız yüklü!
Bu gemi onun için böyle yavaş geliyor.

Yıl 1919
Mayısın ondokuzu.
Ufukta duran gemi gitgide yaklaşıyor.
Sanki harlı bir ateş
Yakıyor ruhumuzu.
Beklemek üzüntüsü her gönülden taşıyor.
Üzülmemek elde mi?

Hız yüklü, inan yüklü, umut yüklü bu gemi!
O umut yaklaştıkça ruhlara sıcak sıcak
O hız doldukça bütün damarlara kan gibi
Gizli gizli inleyen her yürek canlanacak,
Ateşler püskürecek, uyanan volkan gibi!
Gittikçe büyükleşen
Gölgene dikilmekten
Karardı gözlerimiz.
Koş, atıl gemi. Sana engel olmasın deniz!
Ak saçlı dalgaları birer birer kes de gel!
Kuşlar gibi gibi uç da gel, rüzgâr gibi es de gel!

Celâl Sahir EROZAN

Samsun, modern binalarla devamlı genişleyen şehirlerin başında yer alıyor. Şehrin eski kesimleri dışındaki yapılar, hem mimarî hem de gösteriş yönünden oldukça görkemli. Bu modern yapılar, geniş yolların çevrelerinde sıralanıyor.

SAMSUN

NASIL GİDİLİR?

OTOBÜSLE

Ankara-Samsun arasında otobüsler, 500 liraya çalışıyor. Ankara'dan kalkış saatleri, 09.30-11.30, 13.30-23.00-23.30-24.00, Samsun'dan kalkış saatleri, 09.30-13.30-23.00-23.30-24.00

İstanbul'dan otobüsler Samsun'a 900 liraya geliyorlar. İstanbul'dan kalkış saatleri, 17.00-19.00-19.30-21.00, Samsun'dan kalkış saatleri 17.00-18.30-19.30-20.00.

Samsun-Trabzon arasında otobüsler 450 liraya, Rize'ye ise, 500 liraya çalışıyor. Samsun-Gaziantep arasında otobüs ücretleri 1000 lira, Amasya 175 lira, Tokat 300 lira, Sivas 400 lira, Kayseri 600 lira, Niğde 700 lira, Adana 800 lira.

TRENLE

Samsun'a, Sivas'tan trenle gelinebiliyor. Diğer illerden Samsun'a tren seferi yapılmıyor. İki il arasında tren seferleri Sivas'tan salı, perşembe, cumartesi günleri saat 07.15'de diğer günler, saat 21.00'de ve Samsun'dan pazartesi, çarşamba, cuma, pazar günleri saat 08.30'da, diğer günler, 21.25'de yapılıyor. Ücret 1. mevki 180 lira, 2. mevki 130 lira.

UÇAKLA

İstanbul'dan Samsun'a pazartesi, çarşamba ve cuma günleri Ankara'dan aktarmalı olarak saat 08.00'de bir sefer var. Uçak Esenboğa'da saat 08.50'de olur ve alandan saat 09.30'da kalkar. Ücret 4100 lira.

Ankara'dan pazartesi, çarşamba ve cuma günleri, saat 09.30'da kalkan uçak Samsun'a 2200 liraya gidiyor.

Samsun'dan da İstanbul'a yine pazartesi, çarşamba ve cuma günleri saat 10.40'da İstanbul ve Ankara'ya uçak kalkıyor.

SAMSUN'DAN DİĞER İLLERE UZAKLIKLAR

Samsun-Ordu	164 km
Samsun-Giresun	211 km
Samsun-Trabzon	361 km
Samsun-Sinop	176 km
Samsun-Ankara	417 km
Samsun-Çorum	171 km
Samsun-Amasya	128 km
Samsun-Sivas	342 km

SAMSUN'DAN İLÇELERE UZAKLIKLAR VE ULAŞIM

Samsun-Alaçam: (80 km) Otobüs 100, minibüs 150 liraya gidiyor.

Samsun-Bafra: (50 km) Otobüs 75, minibüs 100 liraya gidiyor.

Samsun-Çarşamba: (35 km) Minibüs 150 liraya gidiyor. Ayrıca Samsun'dan her gün 08.00 ve 14.00'de birer tren var. Ücret 15 lira.

Samsun-Havza: (85 km) Minibüs 115 lira.

Samsun-Kavak: (50 km) Otobüs 75, minibüs 100 lira.

Samsun-Ladik: (80 km) minibüs 115 lira.

Samsun-Terme: (57 km) Otobüs 80, minibüs 110 lira.

Samsun-Vezirköprü: (115 km) Otobüs 155 lira.

NEREDE KALINIR

Not: Parantez içerisinde yatak sayıları verilmiştir.

TURİSTİK BELGELİ OTELLER

(1. SINIF)
Tek kişi geceleme 1100 lira.
Büyük Samsun (217)

(4. SINIF)
Tek kişi geceleme 550-1300 lira arası.
Vidinli (90), Burç, (78), Terminal (85).

BELEDİYE BELGELİ OTELLER

(1. SINIF)
Tek kişi geceleme 325 lira.
Atlantik (27), Kent (55), Divan (40), Belde (42), Renk (50), Kristal (60), Bank (36), Güneş (20), Sahil (55), Sandıkçı (50).

(2. SINIF)
Tek kişi geceleme 250 lira.
Günaydın (20), Aydıner (30), Deniz (28), Evim (36), Ordu (25), Emre (24), İmren (32), Efes (20), Samsun Palas (40), Bilgin (60), Çınar (30), Gül (30), Güçlü (60), Yurt (14), İzmir (42), Aydıner (30), Çamlık (25).

(3. SINIF)
Tek kişi geceleme 150 lira.
İzmir (43), Çelik (41), Fuar (35), Erzurum (30), Venüz (20), Mersin (9), İpek (41), Karadeniz (50), Şehir (35), Bahar (41), İnci (25), İstanbul (51), Lozan (25), Giresun (26).

SAMSUN'DA KONAKLAMA OLANAĞI BULUNAN DİĞER TURİSTİK YÖRELER

Havza, Ladiki kaplıcaları, Kavak içmeleri, Alaçam'da Çam gölü, Mal gölü çevresi, yine Alaçam'da Geyikkoşan yöresi, Bafra, ilçesinde konaklama olanakları var. Buralarda belediyeden belgeli oteller bulunuyor. Ayrıca Gölbeyli belediyesine ait, "Borabay Gölü Turistik Tesislerinde" konaklama olanağı var. Burada tek kişi geceleme ücreti 400lira. Burada çadır da kurulabiliyor.

NEREDE NE YENİR

LOKANTALARDA YİYECEK FİYATLARI

	1. Sınıf	2. Sınıf
Çorba	35 lira	30 lira
Et	100 "	95 "
Sebze	75 "	65 "
Tatlı	40 "	35 "

AKLINIZDA BULUNSUN

★ 1 tıp fakültesi, 1 devlet hastanesi, 1 SSK hastanesi, 1 akıl ve ruh hastalıkları hastanesi ve iki de özel hastane var.
★ Eczane sayısı 48
★ Benzinci adedi 26
★ Elektrik 220 volt.
★ PTT 24 saat açık.
★ 34 banka şubesi var.

GENİŞ YOLLARI, KIYILARINI SÜSLEYEN DOĞAL PLAJLARI KORDON BOYUNA SAHİP ENDER İLLERİMİZDEN BİRİ

ORDU

Ilımlı bir deniz iklimine sahip olan bu ilimiz, fındığı ile ünlü. Ordu, yeterli tatil olanaklarına sahip olan bir yöremiz

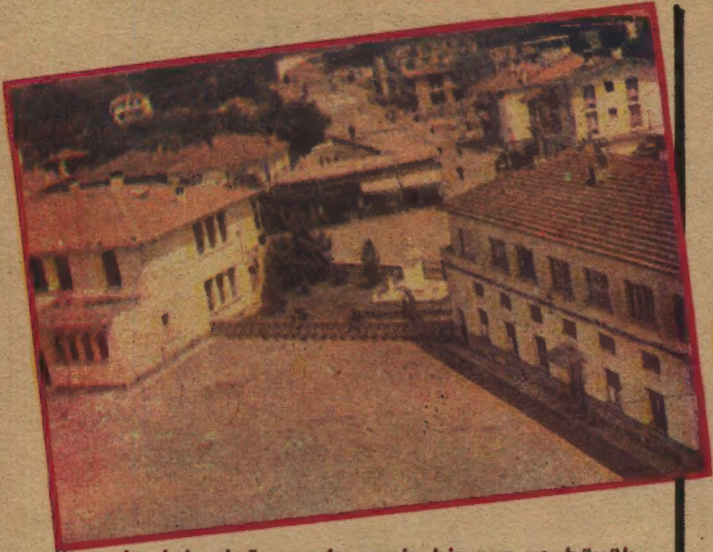

İl merkezinin doğusunda geniş bir ova ve büyük bir kısmı dağlık arazi üzerinde kurulu olan Terme ilçesinin kuruluşu çok eskilere dayanıyor. Terme, son 15 yılda ilginç bir hareketlilik göstererek süratle büyüdü. Büyüme daha çok, Samsun-Trabzon karayolu kesiminde oldu.

UÇSUZ bucaksız kumsalları ile güzel bir tatil yöresi olan Karadeniz sahil şeridinin bir sevimli ili de Ordu. Fındığı ile ünlü bu ilimiz, Karadeniz Bölgesi'nin en verimli kesimlerinden birini oluşturuyor. Şehir, geniş yolları, kıyılarını süsleyen doğal plajları ile güzel bir kordon boyuna sahip ender bir ilimiz.

1461 yılında Fatih Sultan Mehmet'in Trabzon Rum Devletini tamamen ortadan kaldırmasıyla Osmanlı yönetimine geçen Ordu'nun tarihi M.Ö. 3000 yıllarına kadar iniyor. Bu ilimiz turizm açısından kendine özgü bir değer taşıyor. Bu yöremiz, bunu yaz aylarında sakinleşen, kış mevsiminde bol köpüklü dalgalarıyla hırçınlaşan Karadeniz ile birbirinden güzel kıyı, koy, yayla ve ormanlarına borçlu.

Karadeniz kıyı dağlarının Doğu Karadeniz sıra dağları olarak isimlendirilen silsilesinin orta kesiminde yer alan Ordu, 6001 kilometrekarelik bir alana yayılıyor. Ordu'nun nüfusu 713 bin 535 Bu ilimiz doğuda Giresun, güneydoğuda Siyas, güneyde Tokat, batıda Samsun illeriyle çevrili.

Şehir, kıyı ile birlikte doğu-batı doğrultusunda uzanan yüksekliği 3000 metreyi geçen ve aşılması güç Doğu Karadeniz dağ sıralarının kıyıda sıkıştırdığı dar bir bölge ve küçük bir körfezin kenarında kurulu.

En yoğun yağışların haziran, temmuz ve ağustos aylarında olduğu bu ilimizde, ortalama sıcaklık 13.9 derece.

Ordu'nun merkez dahil 11 ilçesi bulunuyor. Bunlar Akkuş, Aybastı, Fatsa, Gölköy, Korgan, Kumru, Mesudiye, Perşembe, Ulubey ve Ünye.

Ilımlı bir deniz iklimine sahip olan Ordu, temiz kumlu sahilleri, kilometrelerce uzayan doğal plajları ile yeterli tatil olanaklarına sahip bir ilimiz.

ORDU'DA TARİHÎ VE ARKEOLOJİK YERLER

● ESKİPAZAR YIKINTILARI:
Ordu ili merkezine 3 km uzaklıkta bulunan Eskipazar Camii ve hamamı tarihî eser olarak görülmeye değer.

● KEVGÜRK KALESİ:
Akkuş ilçesinin 30 km uzağında buluna kale uzaktan basit bir kaya gibi görünürse de, yaklaştıkça kalenin güzelliği, büyüklüğü ve sanat değeri daha iyi anlaşılır.

● ÜNYE KALESİ:
Ünye ilçesinin 5 km uzağındaki kalenin yarıya kadar gömülü kapısının iki yanı tarihî ve renkli resimlerle süslü.

● SÜLEYMAN PAŞA SARAYI:
Ünye ilçesinde bulunan sarayın bugün sadece kalıntıları kalmış bulunuyor.

● İNÖNÜ MAĞARALARI
Yalçın ve dik kayaların eteğindeki mağaralar Fat-

SAMSUN'DA TARİHÎ VE ARKEOLOJİK YERLER

Samsun ve çevresinde çeşitli zamanlarda yapılan kazılar s ucunda Geç Kalkolitik (yaklaşık olaraek M.O. 4000-3000) Eski Tunç Çağı (M.O. 5000-2000) devirleri ile Hitit, Frig, Hellenistik, Roma Bizans, Osmanlı devirlerine ait kalıntılar ortaya çıkarılmış bulunuyor:

PAFLAGONYA KAYA MEZARLARI: Bafra'ya 35 km. uzaklıkta Kızılırmak vadisinde bulunan mezarlar M.Ö.7. yüzyıla ait. Burada ayrıca Roma, Bizans, Osmanlı devrine ait kalıntılar ile Asar Kalasi de bulunuyor.

TEKKEKÖY MAGARALARI: Tarih öncesine ait mağaralar Samsun'un 15 km. doğusunda yer alırlar.

IKİZTEPE,HOŞKADEMTEPE, DEDETEPE, VE GÖKÇEBOGAZ HÖYÜKLERİ:
Bronz devrine ve Hitit uygarlığına ait kalıntıların yer aldığı höyükler Bafra ile Alaçam ilçeleri arasında bulunuyor.

Ayrıca,. Samsun'un Kılıçdede semtinde Dündartepe'de yapılan kazılarda, Kalkolitik, Bakırçağ ve Hitit devrine ait kalıntılar, Kavak ilçesinin Kaledoruğunda ve Vezirköprü ilçesinin Oymaağaç köyünde yine Bakırçağ ve Hitit yerleşmeleri ortaya çıkarılmıştır.

● CAMİLER

(VALİDE CAMİİ): Samsun'un en büyük camisi. Onarımı Sultan Abdülaziz'in annesi tarafından yaptırıldığı için Valide Camii olarak da bilinir.

YALI CAMİİ: Camiinin yapım tarihi 1312.

KURŞUNLU CAMİİ: Camii Hicri tarihe göre 1340 yılında yapılmış.

HACI HATUN CAMİİ: 169 yılında yapılmış olan camii tek minareli.

KALE CAMİİ: Cami 1314 yılında yapılmış.

PAZAR CAMİİ: İlhanlılar tarafından 14. yüzyılda yapılmış.

HANÇERLİ CAMİİ: Üzerinde katebe bulunan minaresi Samsun'un en eski ve ilgi çekici minaresi.

ŞEYH KUTBETTİN CAMİİ: Caminin önünde öteki ahşap camilerden farklı olarak güney ve batı cephesini L şeklinde çeviren bir son cemaat yeri var.

Ayrıca Bafra ilçesinde Büyük Camii, Tayyarpaşa Camii Çarşısı Camii, Dabakhane Camii, Alaçam ilçesinde Şadibey Camii, Yeni Camii, Çarşamba ilçesinde Rıdvanbey Camii, Kökçeli Camii, Abdullahpaşa Camii, Değirmenbaşı Camii, Ladik ilçesinde Davutpaşa Camii, Terme ilçesinde ise Pazar Camii bulunuyor.

● TÜRBELER

Bafra, Türbesi, İsababa Türbesi ve Şeyh Kutbettin Türbesi.

Anfora Turizm-Seyahat Acentası
ANFORA ile UNUTULMAZ YAZ
YATLA MAVİ YOLCULUK
● Bu mevsimde güneşi parlak, havası nefis Ege'nin ve Akdeniz'in berrak sularında konforlu özel yatla haftalık ya da daha uzun eşsiz bir tatil ister misiniz?
● Tecrübeli dost canlısı kaptan ve mürettebat ancak bizim ulaşabileceğimiz doğa güzellikleri ve gün batışıyla başlayan eğelence saatleri...
● Sağlık ve mutluluğa kaldırılan kadehler, arzularınız dinlendirici sessizlik...
● Özel zevklerinizi yazınız...
* BROŞÜR İSTEYİNİZ *
Anfora Turizm-Seyahat Acentası
Merkez: Akay Cad. 21 / Bakanlıklar-Ankara Tel: 17 77 85
Şube: Büyükdere Cad. 27/4 Şişli-İSTANBUL
Tel: 41 01 83 - 41 55 60

sa'dan Ünye sınırına girerken karayoluna 600-800 m uzaklıkta bulunuyor.

● KIZ KULESİ

Kule Fatsa ilçesinin güneydoğusunda yer alıyor.

● MANASTIR

Fatsa ilçesinin Dumlupınar semtinde bulunuyor. Kont Polenon'un burada görkemli bir şato yaptırdığı ve bugün için şatonun tümüyle yok olduğu, kalıntılarına da halk tarafından manastır adı verildiği sanılıyor.

● GÖREĞİ

Fatsa ilçesinin batısına 5 km uzaklıkta ve Evkaf köyününün sınırları içinde Pond devletinden kalma kalı, şato, kilise, manastır ve yapı kalıntıları bulunuyor.

● CINGIRT KAYA

Bugünkü kalıntılardan, Fatsa ilçesinin batısında 5 km uzaklıktakı Görevi Deresindeki tepenin üzerinde bulunan kale kalıntılarına Cıngırt Kaya adı verilmiş.

● HOYNAT KALESİ

Ortaçağdan kalma kale, Perşembe ilçesinin 20 km kuzeybatısında yer alıyor.

● KURTULUŞ KALESİ

Bugün temel taşlarından başka ortada bir şey kalmamış olan Roma kalesinin kalıntıları Perşembe ilçesine 22 km uzaklıkta.

● JASONUM—YASON

Perşembe ilçesinin 22 km batısındaki Yason fenerinin bulunduğu Yason burnunda çok eskiden kalma bir kilise yıkıntısı bulunuyor.

ORDU

NASIL GİDİLİR

İstanbul'dan Ordu'ya her gün saat 14.30 ve 20.00'de ve Ordu'dan da İstanbul'a her gün saat 14.30 ve 18.00'de ikişer otobüs seferi yapılıyor. Ücret 1200 lira.

Ankara-Ordu arasında otobüsler karşılıklı olarak her gün saat 09.00 ve 20.30'da ikişer sefer yapıyorlar. Ücret 650 lira.

Trabzon-Ordu arasında otobüsler karşılıklı olarak, her gün saat 11.00, 14.30 ve 19.30'da üç otobüs seferi yapılıyor. Ücret 300 lira.

Samsun-Ordu arasında karşılıklı otobüs seferleri var. Saatleri 08.30, 14.30 ve 20.30. Ücret 200 lira.

İzmir-Ordu arasında her gün bir tek doğrudan otobüs seferi var. Saati 17.30, ücreti 1100 lira.

ORDU'DAN İLÇELERE UZAKLIKLAR VE ULAŞIM

Ordu-Ünye: (80 km) Otobüs, minibüs 200 lira, taksi 250 lira.

Ordu-Fatsa: (52 km) Otobüs, minibüs 150 lira, taksi 200 lira.

Ordu-Perşembe: (15 km) Belediye otobüsü 25 lira, minibüs 25 lira.

Ordu-Ulubey: (22 km) Belediye otobüsü ve minibüs 60 lira.

Ordu-Gölköy (72 km) Otobüs ve minibüs 200 lira.

Ordu-Mesudiye: (120 km) minibüs, otobüs 450 lira, taksi 500 lira.

ORDU'DAN DİĞER İLLERE UZAKLIKLAR

Ordu-İstanbul	945 km
Ordu-Ankara	581 km
Ordu-İzmir	1167 km
Ordu-Samsun	164 km
Ordu-Zonguldak	747 km
Ordu-Antalya	1121 km
Ordu-Konya	818 km
Ordu-Muğla	1293 km
Ordu-Balıkesir	1107 km

NEREDE KALINIR

Ordu ilinde merkezde turistik belgeli 72 yatak kapasiteli bir otel bulunuyor. Ayrıca belediye belgeli toplam 21 otel var. Ordu'ya bağlı Ünye ilçesinde de iki turistik belgeli pansiyon bulunuyor.

NOT: Parantez içerisinde yatak sayısı verilmiştir.

TURİSTİK BELGELİ OTEL
(3. SINIF)
Tek kişi geceleme 400 lira.
Turist (72)

BELEDİYE BELGELİ OTELLER
(1. SINIF)
Tek kişi geceleme 250 lira.
Gülistan (32), Kervansaray (37), Or Palas (30), Emre Palas (32), Mesudiye (21), Yatağan (34), Şehir Palas (24), Divan Palas (23), Akça Palas (36), Küçük Palas (23), Gençtan (35), Çiçek Palas (36).

(2. SINIF)
Tek kişi geceleme 200 lira.
Şen Palas (20), Ordu Palas (39), Şafak (32), Güven Palas (40), Selânik (30), Gül Palas (16), Nil (16).

(3. SINIF)
Tek kişi geceleme 150 lira.
Uğur (14), Işık (14).

ÜNYE İLÇESİ

TURİSTİK BELGELİ PANSİYONLAR
(3. SINIF)
Tek kişi geceleme 400 lira.
Kumsal (25), Çamlık (35).

KAMPİNG ALANLARI

Çambaşı Yaylası: Merkezden 60 km uzaklıkta.
Karagöl Yaylası: Merkezden 60 km uzaklıkta.
Keyifalan Yaylası: Mesudiye ilçesinde.
Perşembe Yaylası: Aybastı ilçesinde.
Çamlık: Ünye ilçesinde.

GÖRÜLECEK YERLER (PİKNİK ALANLARI)

BOZTEPE: 550 metre yükseklikteki tepede bir lokanta var. Ayrıca, 10 yataklı motelde konaklama olanağı da var. Tek kişi geceleme ücreti 250 lira. Tepeye dolmuş kalkmıyor. 450-500 lira arasında taksi kiralanabiliyor. Çamlık olan tepede piknik yapılabiliyor.

ÇAMBAŞI: 750 m. yükseklikteki tepe merkezden 60 km uzaklıkta, "Kendin Pişir Kendin Ye" tesisleri var. Tepeye minibüsler 450-500 liraya çıkıyorlar.

ESİRLİ PLAJLARI: Merkezden 6 km uzaklıktaki yörede, "Kendin Pişir Kendin Ye" tesisleri bulunuyor. Belediye otobüsleri 15 liraya, dolmuşlar 25 liraya çalışıyorlar.

GÜLYALI PLAJLARI: Merkezden 14 km uzaklıktaki yörede 100 yataklı, "Gülyalı Belediye Moteli"nde konaklama olanağı bulunuyor. Tek kişi geceleme 250 lira. Buraya belediye otobüsleri 15 lira ve minibüsler 25 liraya çalışıyorlar.

SARMAŞIK KAPLICALARI: Fatsa ilçesinden 10 km uzaklıktaki kaplıcalar yöresinde konaklama tesisleri bulunuyor.

GAGA GÖLÜ: Fatsa ilçesinde 15 km uzaklıkta bir piknik yöresi.

GÖLKÖY: Gölköy ilçesinde görülecek ve piknik yapılacak iki göl bulunuyor. Biri 10 km uzaklıktaki Çermik, diğeri 5 km uzaklıktaki Ulugöl.

UZUNKUM PLAJLARI: Ünye ilçesinden 2 km uzaklıkta bulunan yörede konaklama tesisleri de var.

NEREDE NE YENİR

LOKANTALARDA YİYECEK FİYATLARI

	1. Sınıf		2. Sınıf	
Çorba	40	lira	30	lira
Et	85-100	"	50-60	"
Sebzeler	75-100	"	50-75	"
Tatlılar	75	"	50	"

ÖZEL GÜNLERİ

★ 20 mayısta deniz kenarında yapılan pikniklerle Hızır-İlyas günü kutlanıyor. Ordu halkının inanışına göre o gün Hızır ve İlyas peygamberler azgın dalgalar arasında birbirleriyle buluşmuşlar.
★ 1 Temmuz Denizcilik Bayramı.
★ 13-18 Temmuz Altın Fındık Şenliği
★ 19 Eylül Atatürk'ün Ordu'ya ilk gelişinin yıldönümü.

NELER SATIN ALINABİLİR?

El işi yün çoraplar, baş örtüleri, oyalar, yazmalar, yakmalar (tahta üzerine çalışmalar yöreye has turistik eşyalar).

AKLINIZDA BULUNSUN

★ 1 devlet, 1 SSK, 1 Göğüs Hastalıkları ve 1 Askerî Hastane var.
★ Elektrik 220 volt.
★ 5 benzin istasyonu var.
★ Banka şubesi 19 adet.
★ PTT 24 saat açık.

YURDUMUZUN ZÜMRÜT KÖŞESİ KARADENİZ'İN GÖZBEBEĞİ BİR İLİMİZ

RİZE

Çayı ve Akdeniz bölgesi ürünleriyle ünlü Rize'de, 15 temmuz-15 ağustos tarihleri arasında «Kavrun» ve «Elevit» yayla eğlenceleri düzenleniyor.

Bu ilimizin kıyıları kadar, iç kesimlerindeki ormanları da çok çekici...

Karadeniz sahil şeridinin doğusunda yer alan Rize, batı-doğu doğrultusunda bir kavis çizen ve yükseklikleri 2000 metreyi aşan dağlarla çevrili bir ilimiz.

Doğusunda Artvin, batısında Trabzon, güneyinde Erzurum ileri ile kuzey yönünde Karadeniz bulunan bu ilimiz, 3920 kilometrelik bir alan üzerinde kurulu. 1980 sayımına göre nüfusu, 361.258 olan Rize'nin merkez dahil 8 ilçesi var. Bunlar, Ardeşen, Çamlıhemşin, Çayeli, Fındıklı, İkizdere, Kalkandere ve Pazar. Çeşitli kesimlerinde maden suları ve ılıcalara rastlanan bu ilimizde yer yer gür ormanlarla kaplı dağlardaki ağaç türlerini kızılağaç, orman günü, kayın, meşe ve ladin oluşturuyor.

Bu ilimizde her mevsim, yağışlı olan bir iklim sürüyor. Ülkemizde bir mikroklima oluşturan Rize'de, bu özelliği nedeniyle ana ürünü çay yanında narenciye gibi Akdeniz bitkileri de yetişiyor. Bu yöremiz, Türkiye'nin en çok yağış alan bölgesi.

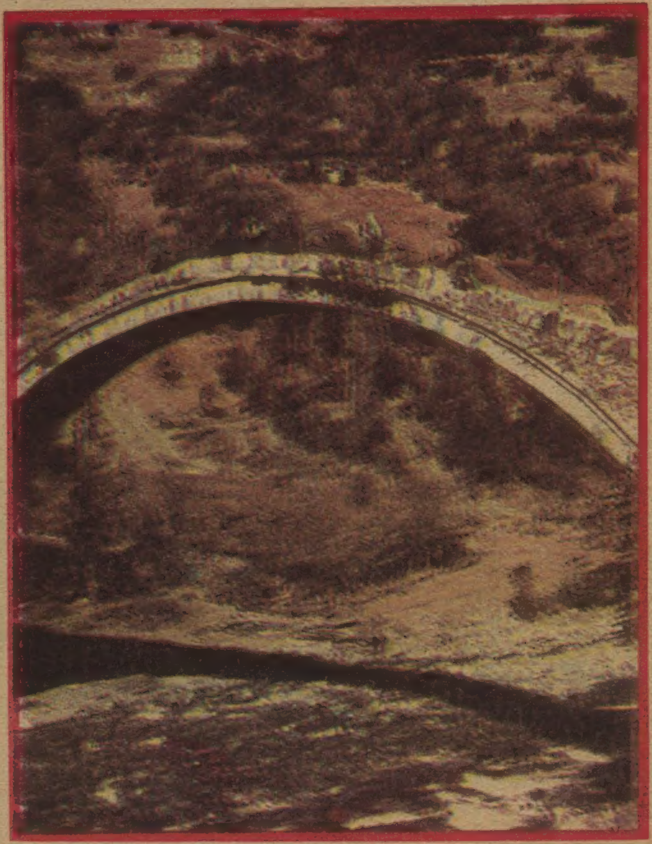

Zil Kalesi'nin bulunduğu kesimde, çok sayıdaki akarsuların üstlerinden geçiş, çevrenin doğal güzelliğine duygusal katkıda bulunan, eşsiz görüntüler oluşturan köprülerle yapılıyor. Bu tarihî köprülerin çoğu tek kemerli.

BUGÜN de yurdumuzun zümrüt köşesi, Karadeniz'in gözbebeği bir ilimizdeyiz. Çayı ile olduğu kadar, Akdeniz ürünleriyle de ünlü olan bu ilimiz Rize.

Yurdumuzun belli başlı turistik bölgelerinden biri olabilmesi için, gerekli doğal faktörlerin çoğuna sahip olan bu ilimiz, henüz bu endüstriye yeterince açılmış değil. Bunda, önemli merkezlere uzaklığı yanında, tarihî değeri haiz eserlerin az oluşu ve yağışların fazlalığı önemli etken.

Rize adı nereden geliyor?

Bu konuda çeşitli yorumlar var. Bunlardan ilki, ilin adının Yunanca bir kelimeden "Rhisos"tan geldiği şeklinde. Bu kelime princin karşılığı. İkinci bir iddia, dağ eteği anlamına gelen bir sözcükten kaynaklandığı yönünde. Osmanlıca bir sözlükte de, dökülmüş, akmış, kırıntı anlamına geldiği yazılı.

Ama, bütün bunlar içinde en çok benimseneni, Rize'nin "Dağ Eteği" sözcüğünden geldiği. Buna, çoğrafi durumu da kanıt olarak gösteriliyor.

Karadenizin doğu ucunda bulunan bu güzel ilimizin tarih öncesi hakkında geniş bilgi bulunmuyor. Ancak, M.Ö. 3000-2000 yılları arasında Doğu Anadolu'da belirli yer işgal eden Hurilerin Rize'de yerleştikleri, ondan sonra da M.Ö. 1400-1346 yıllarında Hititlerin, Şuppiluliuma devrinde bu yöreye geldikleri biliniyor. Fatih Sultan Mehmet, 1461'de Trabzon'u zaptettikten sonra, 1470 yılında Ali Paşa isminde bir komutanı göndererek, Rize'yi Türk egemenliği altına aldı. Bu ilimiz 21 şubat 1916'da Rusların işgaline uğradı, 2 mart 1918'de kurtarılarak istiklaline kavuştu. Her yılın 2 martı Rize için çok önemli bir gün. O gün kurtuluş bayramı kutlanıyor, yöresel kıyafetli gençler, sabahtan akşama kadar bölgesel folklorunun en güzel örneklerini sergiliyor, çeşitli şenlikler yapılıyor.

Rize, ulusal benliğini, öz kültürünü ve değerlerini bugüne kadar muhafaza eden bir ilimiz. Bütün bu nitelikleriyle Rize, "Karadenizli" sözcüğünün ifade ettiği anlama bütünüyle sahip.

Bu ilimizin insanları, düşündüğünü dobra dobra söylemekle de ünlü. Onun için de birçok fıkraya konu oluyor. Bu durum, yörede o kadar yaygın ki, sahil kesiminde olanlar, dağlık bölgede olanlar için yakıştırmalar yapıyor dağlık bölgedekiler de sahildekiler için. Bu fıkralardan birini birlikte dinleyelim:

Askere alınan bir Rizeli ere komutanı sorar:

—Oğlum, biran kendini savaşta farzet...

—Hey, gözuni seveyim Komitanum, o dediğin bi olsa...

—Önünden bir düşman geliyor, ne yaparsın?

—Vururim oni komitanum.

—Peki, bir başka düşman da sol taraftan geliyorsa!

—Oni da vururim Komitanum.

—Ya bir düşman da sağdan geliyorsa!

—Dedum ya vururim oni komitanım.

—Dur, daha bitmedi... Bir düşman da arkadan geliyorsa!

—Allahuni seversen bırak beni daa... Senun benden başka askerun yok mi?

Evet, tüm özellikleriyle Rize, eşine ender rastlanan doğal zenginliklere sahip bir ilimiz.

Doğu Karadeniz bölgesinde yeşilin en yoğun olduğu yöremiz Rize. Kıyıları çepeçevre saran dağların doruklarından sahile inen yeşillikler, bir çizgi halinde Karadeniz'in lâcivert sularıyla kucaklaşıyor. Rize, yörenin bir başka güzel, bir başka ilgi çekici şehri.

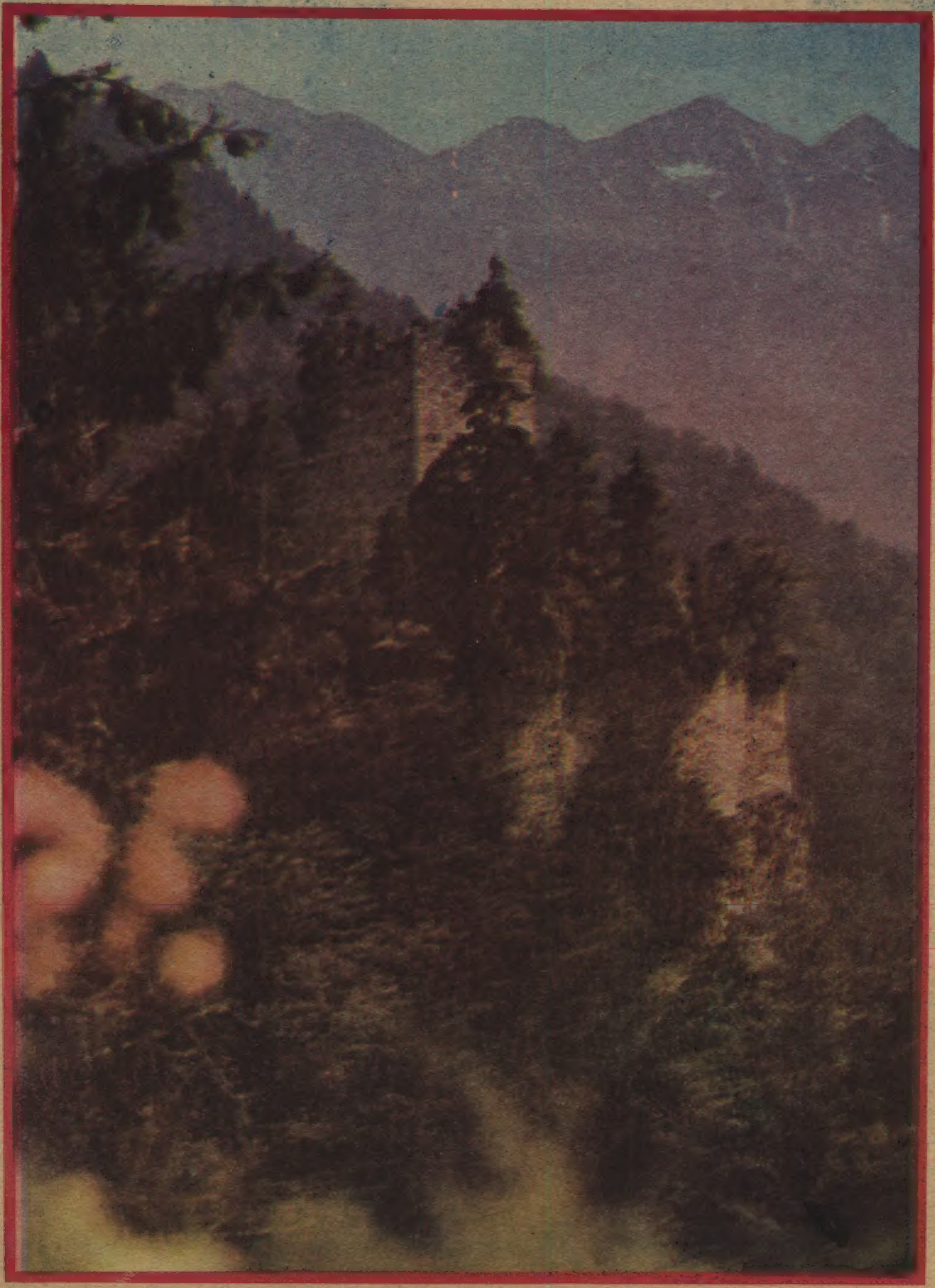

Rize yakınlarındaki Zil Kalesi'nin kimler tarafından inşa ettirildiği kesinlikle bilinmiyor. Bu kale, daha yakın zamanlara kadar "cinlerin işgal ettiği bir yer" olarak tanımlanıyordu. Kale, antik çağda Prytanis-Pordanes diye adlandırılan şimdiki Furtuna Deresi yatağından yaklaşık 150 metre kadar yükselen bir tepe üzerinde kurulmuş.

RİZE'DE TARİHÎ YAPITLAR

● GÜLBAHAR CAMİİ

İl merkezindeki camii Yavuz Sultan Selim'in annesi Gülbahar Sultan yaptırmış.

● ISLAMPASA CAMİİ

Halen Kurşunlu Camii olarak bilinen yapı 1. yüzyılda 1. Selim tarafından yaptırılmış.

● CAFERPAŞA CAMİİ.

Cami Çayeli ilçesinin Caferpaşa semtinde bulunuyor. Camiin giriş kapısındaki Hicri 973 tarihini gösteren mermer kitabe halen duruyor

● SÜLEYMAN DEDE TÜRBESİ

Halkın sürekli ziyaret edilen türbe Ardeşen ilçesinin Seslikaya köyünde bulunuyor.

● KİLİSE

Rum-Pontus İmparatorluğu'ndan kalma kilise, Ardeşen ilçesinin Kavaklıdere semtinde duruyor.

● RİZE KALESİ:

Kentin güneybatı kesiminde yer alan kalenin 1314-1330 yılları arasında yaptırıldığı ileri sürülüyor.

● ZELEKİ KALESİ:

Artvin-Rize karayolu üzerindeki kale Rize'nin 2 km doğusunda yer alıyor. Bir parça kalıntı halindeki kale 12. yüzyılda Rum-Pontus İmparatorluğu tarafından inşa edilmiş.

● ATİNA KIZ KALESİ:

Pazar ilçesinin batıdan girişinde denizin içinde büyük bir kaya üzerine oturtulmuş olan kale 8. yüzyılda Bizanslılar tarafından inşa edilmiş.

● ZİL KALE

Kale Çamlıhemşin ilçesinin 12 km güneyinde yüksek bir tepede yer alıyor. Yapı itibarıyla 6. yüzyıl Roma inşa tarzını andırıyor. İçerisinde su sarnıçları, erzak ambarları ve kale beyine ait konak kalıntıları bulunuyor.

● KALE-İ BÂLÂ

Bir taş yığını görünümündeki kale Çamlıhemşin ilçesinin Hisarcık köyünde etrafı ormanlarla çevrili tepededir. İsa'dan önce 200 yılında inşa edildiği sanılan 150 m yükseklikteki kale uzaktan bakıldığında süslü ve görkemli bir izlenim verir.

● CİHA KALESİ:

Pontuslulardan kalma kale Pazar ilçesinin Şentepe köyünde bulunuyor.

RİZE

NASIL GİDİLİR

Rize'nin çeşitli illere otobüs bağlantısı var. Ulusoy otobüs şirketinin seferleri şöyle:

Istanbul: Her gün Istanbul'dan 07.30, 10.00, 16.30'da ve hergün Rize'den 09.00 11.00, 14.00 saatlerinde otobüs kalkmaktadır. Bilet ücreti 1500 lira.

Ankara: Her gün 16.00'da Ankara'dan ve 17.30'da Rize'den otobüs kalkar. Ucreti 900 liradır. Ayrıca Istanbul arabaları da Ankara'dan geçer.

Izmir: Her gün 12.30'da Izmir'den ve 10.15'de Rize'den otobüs hareket ediyor. Ucreti 1600 lira.

Bursa: Her gün 12.00'de karşılıklı hareket eden bir otobüs var. Ucreti 1500 lira.

Samsun: Hergün Samsun'dan 08.30, 10.30, 12.00, 23.30'da Rize'ye, Rize'den 08.30, 10.00 ve 22.00'de Samsun'a otobüs kalkıyor. Ucreti 500 lira.

Artvin: Her gün 14.00'de Artvin'den ve 06.00'da Rize'den otobüs kalkıyor. Ucreti 300 lira.

RIZE'NIN ILÇELERE ULAŞIMI

Ardeşen: 46 kilometre, 125 liraya minibüsler çalışıyor.

Çamlıhemşin: 66 kilometre, pazar ya da Ardeşen ilçesinden aktarma yapılır.

Çayeli: 21 kilometre, 50 liraya minibüsler çalışıyor.

Fındıklı: 62 kilometre, 150 liraya minibüsler çalışıyor.

İkizdere: 47 kilometre, 150 liraya minibüsler çalışır.

Kalkandere: 28 kilometre, 75 liraya minibüsler çalışıyor.

Pazar: 38 kilometre, 100 liraya minibüsler çalışıyor.

RIZE'DEN DIGER ILLERE UZAKLIKLAR

Rize- Istanbul 1197 km.
Rize-Ankara 833 km
Rize-Izmir 1419 km
Rize-Antalya 1373 km
Rize-Adana 1071 km
Rize-Kars 387 km
Rize-Konya 1070 km
Rize-Yozgat 691 km
Rize-Kayseri 749 km

NEREDE KALINIR

BELEDIYE BELGELI OTELLER

(1. SINIF)
Tek kişi geceleme 350-400 lira arası.
Turist (40), Milano (70)

(2. SINIF)
Tek kişi geceleme 250-300 lira arası

Efes (17), Kent (30), Ankara Palas (20), Girne (15), Safa (15). Deniz (25)

(3. SINIF)
Tek kişi geceleme 125 lira.
Barış (10), Nur Palas (8), Konak Palas (12), Yıldız Palas (14), Şen Palas (13), Divan (12), Çiçek Palas (15), Park (13), Hacıbaba (12), Kıbrıs Palas (9), Yeşilçay (18).

NEREDE NE YENIR

LOKANTALARDA YIYECEK FIYATLARI

	1. SINIF	2. SINIF
Çorba	40-50 lira	35-40 lira
Et	100 lira	80 lira
Sebze	80 lira	70-75 lira
Tatlı	40-50 lira	35-40 lira

AKLINIZDA BULUNSUN

★ Elektrik 220 volt.
★ Eczane sayısı 19
★ 5 benzinci var
★ Banka şubesi sayısı 17.
★ 1 devlet hastanesi, 1 SSK hastanesi ve bir göğüs hastalıkları hastanesi bulunuyor.

RUS İSGALİ ALTINDAYKEN, İMPARATOR VE İMPARATORİCE'NİN PETERSBURG'DAN GELEREK TATİL YAPTIKLARI YÖREMİZ

ARTVİN

Dik yamaçta kurulan şehir, tam 43 yıl vatandan ayrı kaldı. Artvin, ilginç doğa yapısı, tarihi zenginlikleri ve öteki özellikleriyle ilgi çekici bir ilimiz.

Karadeniz bölgesinin doğu bölümünde bulunan Artvin, doğu Karadeniz dağları üzerinde bir ilimiz.
Doğuda Kars, güney ve güneydoğuda Erzurum, batıda Rize illeri, kuzeyde Karadeniz, kuzeydoğuda Sovyetler Birliği toprakları ile sınırlı. Il merkezinin Karadeniz'e kuş uçuşu uzaklığı 45 kilometre olan Artvin, 7.436 kilometrekarelik bir alana yayılı. Bu ilimizin nüfusu 1980 sayımına göre 228 bin 977.

Artvin ve çevresinde yeryüzü şekillerini doğu-batı doğrultusunda uzanan dağlarla bunları birbirlerinden ayıran vadiler meydana getiriyor. Karadeniz'in son iskelesi Hopa, bu ilimize bağlı bir sınır ilçesi. Artvin'in merkez ve Hopa hariç diğer ilçeleri, Ardanuç, Arhavi, Borçka, Şavşat ve Yusufeli.

Bu ilimizde tipik Doğu Karadeniz iklimi egemen. Ancak kıyılardan iç kısımlarına doğru gidildikçe, iklim tipinden yöresel değişikliklere rastlanıyor. Artvin'de deniz kıyısından uzaklaştıkça yıllık sıcaklık ortalamalarında azalma görülüyor. Bu ilimiz, Doğu Karadeniz bölgesinin en çok yağış alan kesimi. Artvin, yılın her mevsimi yağışlı. Ancak, bu yöremiz yaz aylarında daha az yağış alıyor.

Sovyetler Birliği ile sınır olan Şavşat ilçesi, ormanları kadar gölleriyle de ünlü bir yurt köşemiz. Bu ilgi çekici göllerin en önemlileri Karagöl, Tavzet ve Boğa gölleri. Yöredeki dağlarda da çok güzel yaylalar bulunuyor. Şavşat'ın Meşeli, Karaköy ve Papart ormanları, yörenin en yoğun ağaçlık kesimlerini oluşturuyor. Bu ormanlık sahalarda geniş otlaklıklar ve çok soğuk içme suları da bulunuyor. Bu yöremizde bulunan çermiklerin en ünlüsü de Ilıca köyü çermiği. Bu şifalı su, romatizmalı hastalara iyi geliyor.

ARTVİN'DE GÖRÜLECEK YERLER

ARTVİN, çeşitli tabiat güzellikleri yanında, ilgi çekici tarihî eserlerin rahatlıkla gezilip, görülmesi mümkün olan bir şehrimiz. Bu ilimiz aynı zamanda bir yaylalar şehri.

Artvin, turizm yönünden ormaniçi kamp olanakları, yaylaları, karagöllerindeki balık avcılığı, kara hayvanlarının zenginliği ile hem oyalayıcı, hem dinlendirici bir yöremiz. Artin, tarihin çeşitli dönemlerine ait kaleleri, sanat değeri taşıyan kiliseleri ve öteki eserleriyle görülmeye değer bir ilimiz.

● YERALTI MAHZENLERİ

Sarp kayalıkların ve derin vadilerin arazi yapısını oluşturduğu bu ilimizde, çeşitli turizm değerleri yanında bir de "yeraltı soğuk mahzenleri" bulunuyor. Artvin, Yusufeli ve Ardanuç çevrelerinde hangi devirlere ait olduğu saptanamayan yeraltı mahzenleri var. Bunların, o dönemlerde şarap saklanan yerler olduğu sanılıyor. Buralarda, toprağa gömülü büyük küp kalıntıları da göze çarpıyor. Bunların çoğu iki ayrı blok halinde Yusufeli'nin Demirkent köyünde görülüyor ve sayıları 40'ı buluyor.

Bütün suları Çoruh'la veya kıyıdaki dereciklerle Karadeniz'e karışan Artvin'in Şavşat, Ardanuç, Yusufeli, Merkez ve Borçka gibi 5 ilçesi dar ve uçurumlu yollardan varılan kapalı iç bölgede, Çoruh nehri boyunda yer almış. Hopa ve Arhavi ilçeleri ise, Karadeniz'in kıyısında.

● VATAN HASRETİ

Orta ve aşağı Çoruh boylarının tarihte ilk tanınması Urartular döneminde olmuş. 1878-1921 yılları arasında tam 43 yıl süreyle anavatandan ayrı kalan Artvin, Ardanuç, Borçka ve Şavşat 26 şubat 1921 günü Türk yönetimine tekrar kavuştu. Yörede, Yavuz Sultan Selim'in atla gezinti yaptığı ve atının nal izlerinin bulunduğu rivayet edilen Sultan Selim Dağı görülmeye değer yerler arasında bulunuyor.

● BİR EFSANE

Yöre halkı, ilginç bir efsane ile bütünleşen bir izlenimlerini sık sık anlatıyor. Rize'nin güneyinden başlayarak, Artvin'i katedip, Sovyet sınırına kadar uzanan Kaşgar dağının zirvesinde çok kalın zincirlere rastlandığı belirtiliyor. Bunların "Promete"yi saran zincirler olduğu söyleniyor.

Efsaneye göre, mitoloji kahramanlarından Promete, topraktan insan şekilleri yaparak, gökten ateşi çalıp, bunlara hayat vermek ister. Bunu haber alan tanrıların tanrısı Zeus, Promete'yi kalın zincirlerle dağın zirvesine bağlatır. Burada da bir kartal, Promete'nin ciğerini yavaş yavaş parçalayıp, yemeye başlar. Ancak, olaydan haberdar olan Herakles, zirveye ulaşır, kartalı öldürüp, Promete'yi kurtarır.

Artvin ve çevresi Rus işgali altındayken, imparator ve imparatoriçenin Petersburg'tan kalkıp, yaz aylarını bu yöremizde geçirdiği biliniyor. Çok dik bir yamaçta kurulan şehir, ilginç görüntüler veriyor. Bu arada, şehre çıkan yamaçların hemen her kademesinde dört mevsimin meyvaları yetişiyor.

Doğu Karadeniz Bölgesi'nin bu uç şehri, ilginç doğa yapısı ve özellikleriyle ilgi çekici bir yöremiz.

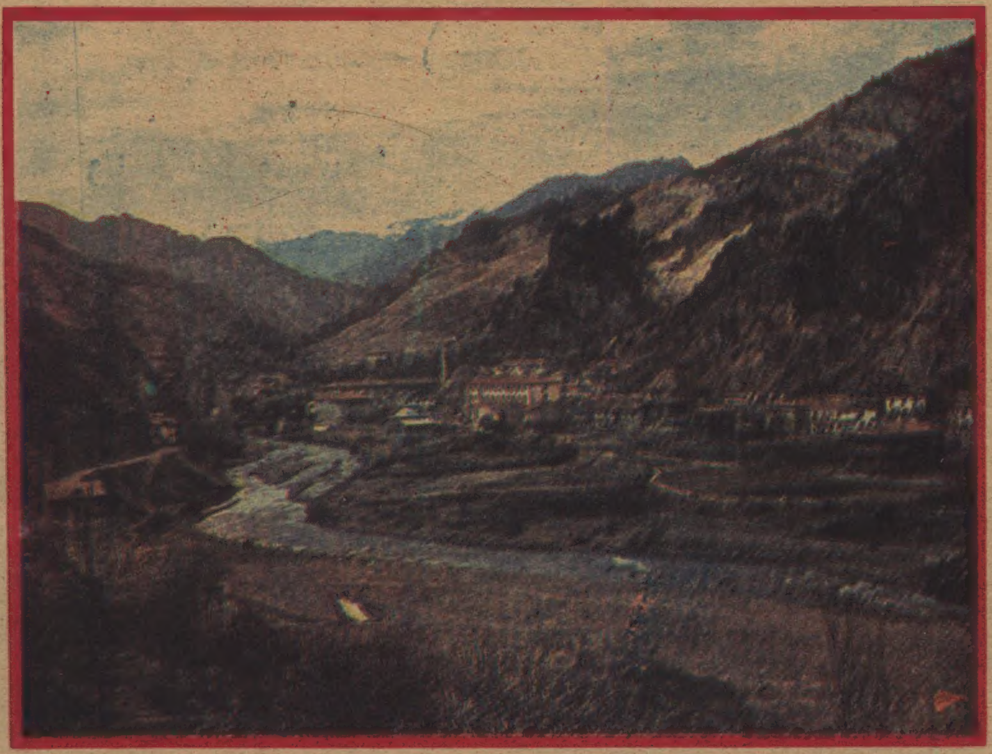

Artvin'den, Çoruh Vadisi'ni takip ederek Erzurum'a giden karayolunun "Sukavuşumu" mevkiinden 12 kilometre uzaklıktaki Yusufeli ilçesi ilgi çekici bir yöremiz. Zengin tarihî eserler yanında, doğanın tüm güzelliklerinin sergilendiği bu ilçemizde 2500 metreye ulaşan Altıparmak Dağları'nın en yüksek tepesi "Masis"te her mevsim buz eksik olmuyor.

Coğrafî konumu ve turistik olanaklarıyla Hopa, bu bölgedeki ilçeler arasında ön planda yer alıyor. Yeşil denizi, yeşil gölgeli dereleri, yeşil bitki örtüsü ile yeşilin en güzelini Hopa'dan, Hopa'yı yeşilden ayırmak mümkün değil. Bu ilçemizin bir özelliği de, Ortanca. Bu yöremizde büyük kentlerimizde binbir özenle yetiştirilmeye çalışılan bu çiçek, fındık ağaçlarının arasında kendiliğinden fışkırıyor.

Bir sahil ilçesi olan Arhavi, yakın zamana kadar bir köy görünümündeydi. İlçe son yıllarda bir gelişme göstererek, turistik konaklama tesisleri, lokantalar, gazino ve plaj tesisleriyle modern bir kimliğe kavuştu.

KAFKASÖR PİKNİK YÖRESİ: Her yıl hazran ayında Artvin'in geleneksel boğa güreşlerinin yapıldığı bir yöre. Merkeze 11 Km. uzaklıkta.

MERŞEVAN: 1850 metre yükseklikteki Genya dağı tepesinden Artvin Çoruh nehri ve köyler kuşbakışı seyderilir.

HATİLA DERESİ: Merkezden 25 km. uzaklıkta, bir başka piknik yöresi. Derede alabalık tutulabiliyor.

ARDANUÇ: İlçedeki ünlü Cehennem deresi, Karanlık Meşe, Yalnız Çam ve Bilbilan yaylası soğuk suları, sık ormanları ve yeşillikleriyle ilgi çeker.

ARHAVİL: Beldiye belgeli birinci sınıf bir otel bulunan Arhavil ilçesi, düzgün ve geniş caddeleri ve bahçeleriyle ilgi çekiyor.

BORÇKA: Alabalık yatağı olan küçük dereleri ve gölleriyle kendine özgü bir güzellik taşıyor. Çifteköprüler yöresi ve Karagöl en çok turist çeken yöreleri.

HOPA: Birinci sınıf turistik belgeli bir oteliyle konaklama olanağı veren ilçenin en önemli yöresi, Sarp köyü. "Kopmuş" adıyla anılan diğer bir piknik alanı da papatya tarlasını andıran çimenlikleriyle yöre halkının ilgisini çekiyor.

ŞAVŞAT İlçenin ilgi çekici gölleri var. En önemlileri Karagöl, Tavzet ve Boğa gölleri.

Bu göllerde bol miktarda alabalık avlanır.

YUSUFELİ: İkibin beş yüz metre yüksekliğe ulaşan Altıparmak dağları yılın oniki ayı buzlarla kaplı olur. Masis adı verilen en yüksek tepesinde bir kaynak var. Masis'ten daha yüksek bir tepe olmadığı halde bu kaynak suyunun Masis'in doruğuna nasıl çıktığı dikkatleri çekiyor.

Bir başka özellikse, Altıparmak'lardan üçüncüsüne sahil tarafından gelen bulutların çarpmasıyla yağmura dönüşmesi, biraz sonra da buz taneleri haline gelerek zirveye dökülmesi. Altıparmaklar'ın bu üçüncü doruğunda oluşan olayın gözle izlenebilmesi ve bulutlara hedef olan kısımların oyuk oyuk kanallar haline gelmesi pekçok turistik ilgisini çekiyor.

Yusufeli'nin dillere destan "Güngörmez Suyu" Peterek ile Taşkıran köyleri arasında bulunuyor. Güngörmez tepesi adıyla anılan suyun gün doğduğu zaman batıp, gün battığı zaman çıkması açıklanamıyor.

● YAYLALAR

Yusufeli, Zeytinlik ve Berta deresinden gelen hattın güney doğusundaki bölgede Meşeli, Kurudere, Düzenli, Kireçli, Yığılı, Kapik, Irmaklar, Bilbilan, Çamlıca, Hanlıköy, Ballı ve Yoncalı yaylaları yer alıyor.

Maradit, Borçka, Artvin-Berta deresi ve Sovyetler Birliği arasında kalan bölgede: Manatba, Taşköprü, Meydancık, Zata, İmneza, Mısırlı, Goman, Lekoban, Merete, Oba, Karsnal, Devtopan, Kıpkırım yaylaları bulunuyor.

Maradit, Borçka,, Artvin merkez, Zytinlik, Yusufeli, hattının kuzey ve kuzeybatısında kalan bölgede ise; Keşoğlu, Çamlık, Sevahil, Mağara, İnekli, Durça, Kovahit, Kocakarılı, Dikme ve Taşlık yaylaları görülüyor.

● TARİHİ ESERLER

CAMİLER: Merkezde İskenderpaşa Camii, Orta Mahalle Camii, Çarşı Camii, Balcıoğlu Mahalle Camii bulunuyor. Hopa ilçesinde Sugören, Borçka ilçesinde Muratlı, Şavşat ilçesinde Cevizli, Yusufeli ilçesinde Kılıçkaya ve Demirkent camileri tarihî yapıları oluşturuyor.

● TÜRBELER

TÜRBELER Ardanuç ilçesinde bulunan iki türbenin yanı sıra bir de Camandar Baba Türbesi var. Şavşat ilçesindeki Zor-Tana Türbesi ise yıkık durumda.

KALELER: Ardanuç kalesinin yanı sıra, Artvin, Pert-Eğrek, Şatlel, Tukhar, Kalmakh, Kuvarshan, Yukarı Hod, Melo, Bosert kaleleri yer alıyor. Ardanuç ilçesinde ise Kalarç-et, Petoban, Petrikisman kaleleri, Şavşat ilçesinde de Satlel, Ustamis, Babilhan ve Parih kaleleri, Yusufeli ilçesinde İşhan, Öğdem, Hevisker Dere, Aşbişen, Nihah, Oşnak, Vecenkert ile Dört Kilise kaleleri, Borçka ilçesinde Şehitlik olarak bilinen eski bir kale öreni, Arhavi kesiminde ise birkaç kale daha bulunuyor.

KARADENİZ MUTFAĞI

Yöresel mutfağın ürünleri arasında özellikle hamsi, mısır ve kara lahana ile yapılan yemeklerin önemli bir yeri var.

Karadenizlilerin "mısır pasta"lı, "kara lahana"lı ve "hamsi reçel"li sofralarına bir göz atalım:

● HAMSİ DOLMASI:

Kılçıkları çıkartılmış ve yıkanmış hamsi, iç kısmı üste gelmek üzere tepsiye dizilir. Az pişirilmiş pirinç zeytinyağı ile ortasına dökülerek, bir kat daha hamsi dizilir. Bu sefer hamsinin içleri pilava yapışır. Tepsiye bir miktar daha zeytinyağ dökülerek fırına verilir.

● HAMSİ BÖREĞİ:

1.5 kilo hamsi ayıklanıp, kılçıkları çıkartılıp, yıkanır. 3 su bardağı pirinç yumuşayıncaya kadar haşlanır ve suyu süzülür. Pirincin içine ince doğranmış iki demet maydonoz, 3 baş soğan, 1 tatlı kaşığı karabiber, 1 çorba kaşığı şeker, 1.5 bardak kuşüzümü, biraz tuz ve 1/4 bardak yağ eklenerek karıştırılır. 1/4 bardak yağ tepsiye koyularak kızdırılır ve mısır ununa bulanan hamsiler dizilir, Üzerine pirinç karışımı konularak düzleştirilir. Kalan hamsiler una bulunarak bir tavada kızartılır ve tepsiye yayılan pirincin üzerine dizilir. 1/4 bardak yağ daha tepsinin üzerinde gezdirilir ve tepsi az ısılı bir fırında ya da ateş üzerinde 25-30 dakika pişirilir.

● HAMSİLİ MISIR EKMEĞİ:

Önceden yoğurulmuş ve mayalandırılmış hamurun içine, kılçığı çıkarılmış yarım kilo hamsi, ince kıyılmış 1 demet maydanoz, nane, 1 çay kaşığı karabiber ve biraz tuz ilâvesiyle karıştırılır. Ekmek pişirilen saç ateşte kızdırılır, yağlanır ve unlanır. Un pembe bir renk alınca saç üzerine birkaç parça hamur konur. Hamur elle üçgen şekli ve 2-3 santim kalınlık verilir. Ekmeğin alt yüzü kızarınca çevrilir. Diğer yüzü kızartılır.

● HAMSİ TAVA:

1 kilo hamsi ayıklanır, yıkanır ve tuzlanır. Bir çay bardağı zeytinyağ bir tavada kızartılır. Hamsileri iki tarafı da bir avuç mısır ununda unlanır. Unlanan hamsiler, tavaya muntazam sıralanır. Tava dolunca hafif ateş üzerinde yavaş yavaş kızartılır. Kızardıktan sonra tavanın kendi kapağı ile çevrilir. Diğer yüzü de aynı şekilde kızartılır. Servis tabağına alındıktan sonra limon sıkılarak yenir.

İstendiği takdirde yumurtaya bulanarak da kızartılabilir. Ancak bu şekilde yapıldığında mısır unu kullanılmaz.

● HAMSİ BUĞULAMA:

1 kilo hamsi temizlenir, yıkanır ve tuzlanır. Bir tepsiye gelişigüzel yerleştirilir. Kapağı kapatılarak kendi buharı ile bıraktığı suyu çekinceye kadar pişirilir. Suyunu çektikten sonra 1 çay bardağı zeytinyağ konur ve bir süre daha pişirilir. Servis tabağına alınır, limon sıkılarak yenir.

● İÇLİ HAMSİ:

1 kilo hamsi ayıklanır, kılçığı çıkartılır, yıkanır. Diğer tarafta 300 gram pirinç temizlendikten sonra haşlanır. (Tuz ile birlikte uzayıncaya kadar haşlanır). Ezilmemesi gerekir. Haşlanmış pirinçler yıkanıp süzüldükten sonra ince doğranmış bir demet maydonoz ilâve edilir. Ayrıca 100 gram kuşüzümü, tarçın, bir çorba kaşığı şeker ve nane karıştırılır. Öbür yanda tepsiye 1 bardak zeytinyağı konur ve ısıtılır. Hamsilerin dış kısmı unlanarak tavanın dibine ve yanlarına dizilir. Tavanın dibi tamamen hamsilerle kapanınca, hazırlanan iç konur ve kaşıkla yayılarak düzeltilir. Tepsinin yanına dizilen hamsinin uçları, için üzerine yatırılır. Açık kalan kısım aynı şekilde unlanmış hamsilerle kapatılır. Ocakta ya da fırında kızarıncaya kadar pişirilir.

Bunların dışında hamsili yemeklerin pekçok çeşidi daha yapılır. Hamsili pilav, kiremitte hamsi, hamsi tuzlama, hamsi çiroz, hamsi unu, hamsi yağı, hamsi köftesi, ekşili hamsi, hamsi kuşu, hamsi çıtlaması ve hatta hamsi tatlısı ile hamsi reçeli bile yapılır.

● MISIR ÇORBASI:

1 kilo mısır yıkanır, kepeği çıkartılır. Yarım kilo kuru fasulye de yıkanır ve ikisi birlikte tencereye konarak, üstünü geçecek kadar su ilâve edilir. İkisi de pişinceye kadar beklenir. Suyu biterse, yeniden su ilâve edilir. Sonra ocaktan indirilerek kâseye konur. Üzerine yoğurt konur, kuru nane serpilir. Üzerinden erimiş ve kızdırılmış bir kaşık tereyağ ile kırmızı biber karışımı gezdirilir.

● MISIR PASTASI:

Mısır unu kaynamış su içine dökülerek iyice karıştırılır. Ateş üzerinde hamur kıvamında oluncaya kadar karıştırılarak pişirilir. Piştikten sonra kaşıkla iyice bastırılır. Piştiği kabın şeklini aldıktan sonra bir tabağa boşaltılır. Soğuyunca dilimler halinde kesilir. Yoğurt, kıymalı yumurta veya benzeri yemeklerle ekmek yerine yenir.

● MISIR DOLMASI:

1 kilo el değirmeninde çekilmiş mısır, bir kap içinde üzerini örtecek kadar su ile ateşe konur. Karıştırılarak suyunu çekmesi beklenir. İnce doğranmış 5 baş soğan, 1 demet maydonoz, karabiber ve tuz ilave edilerek karıştırılır. 1 çorba kaşığı sade yağ kızdırılarak üzerine gezdirilir. Bu malzeme 1 kilo haşlanmış kara lahana yapraklarına dolma şeklinde sarılarak bir tencere içinde hafif ateşte pişirilir. Tencerenin ateşten inmesine yakın, bir çorba kaşığı daha sade yağ kızdırılmış halde dolmaların üzerinden gezdirilir. İstenirse üzerine yoğurt konarak yenir.

● KARA LAHANA DİBLESİ:

Yarım kilo yıkanmış kara lahana incecik kıyılır. Yıkanmış 2 su bardağı pirinç ve doğranmış 4 baş—soğan hazırlanır. Bir su eklenerek iyice karıştırılır. Tencerede orta ısıda bir ateş üzerine konur ve ateşten inmesine beş dakika kala karıştırılır. Ayrı bir yerde kızdırılan 2 çorba kaşığı sade yağ, diblenin üzerinden gezdirilir ve karıştırılır. Kızdırılan yağa acı biber de katılabilir.

● NOKUL:

Özellikle Sinop'un en yaygın yemeği. Bir börek çeşidi olan nokul, özellikle dinî bayram günlerinde ziyarete gelen konuklara ikram edilir. Hemen her aile mutlaka nokul yapar. Kıymalı, üzümlü, yoğurtlu, cevizli olarak yapılır. Un, süt, yoğurt, yumurta, tuz katılarak hamur açılır. İçine istenen malzeme konur ve rulo yapılır. Yumurta ve çörekotu sürülerek fırına verilir.

Artvin yöresinin ilgi çeken yemekleri arasında ise şunları sayılabilir:

● CERGEBAZ:

Özellikle Artvin yöresinde yapılan bir hamur yemeği. "Yer bazlaması" anlamına da gelir. Katı ve mayasız hamur kızgın ocak tabanında, ilkel biçimde kül ve korlar arasında pişirildiği gibi, "pilek" deilen ocaklarda da pişirilebilir. Pişen bu ekmeğin içi oyularak çıkartılır. Kalan kenarlı ve oyuk kısma bu iç parçalar inceden ufaltılarak doldurulur, üzerine bol tereyağı ve yoğurt dökülerek kaşıkla yenir.

● KUYMAK:

Ağaratlı denilen süt ve süt mamûllerinden hazırlanan bir Artvin yemeği. Daha çok yaylacılar tarafından yapılır. Taze peynirin sade yağda eritilmesiyle yapılan türü bazı köylerde "peynir kuymağı" adıyla anılıyor. "Kaymak kuymağı" ise, çiğ kaymağın tavada kaynatılarak, un ilavesiyle karıştırılmasından sonra az su ile sıvı boza kıvamına gelmesi.

● NEPÜRŞEN:

Taze asma yaprağının körpelerini doğrayarak etle pişirilir.

● PURÇUKO:

Artvin yöresinin bir başka yemeği. Tane tutmuş yeşil fasulye toplanır, iplere dizilir, kurutulur. Elde edilen kışlık sebze, kabuklarıyla birlikte etli ve ekşili yemeklerde kullanılır.

● HİNKEL:

Mayasız hamur içinde kavurma veya kıyma kapatılarak suda haşlanır.

● KAYSEFE:

Kurutulmuş erik açmasıyla pekmez veya şeker konularak üzerine dövülmüş ceviz ve yağ eklenerek yapılır.

● HASUTA:

Artvin'den bir başka tatlı çeşidi. Yağ ve su birlikte kaynatılarak pekmez, şeker, bal gibi tatlılar ilave edilir. Nişasta bulunmazsa, un çalınarak yapılabilir.

● ZÜRBİYET:

Kızdırılmış tereyağına bal, pekmez veya şeker ağdası ilâve edilir. Sıcak yenen bir tatlı.

● PÜŞÜRÜK ÇORBASI

Bu çorba yağ ve kavurma suda kaynadıktan sonra içine su ile ufalanmış ufak parçalı hamur ve un konularak yapılır.

Karadeniz mutfağında bunların yanı sıra, etli, kavurmalı veya yağlı olarak yapılan "keşkek", yağlı veya sade etten yapılan soğan-aşı, merulcan kavurması (bir tür sebze), mendek çorbası (bir tür sebze), ısırgan püresi (Isırgan otundan yapılır), Pezik (pazı) mıhlaması, pilaki, kaşık çıkartması (mısır pastasının buğdaydan yapılanı), keşkek, katlama, saç böreği, ayva yemeği (ayvanın katıldığı kıymalı bir yemek), kestane yemeği, Kulak hamuru, nişasta helvası, kırlangıç çorbası, pancar sarması, pancar çorbası, çerkez tavuğu, tirmit (mantar) yumurtalı sakarca, yağlı (kıymalı hamur), kaygana (Karadanez'in ünlü omleti) ve tabiî ki pideleri sayılabilir.

ARTVİN

NASIL GIDILIR

Istanbul'dan Artvin'e her gün saat 10.30'da bir otobüs seferi var. Ucret 1.750 lira. Artvin'den İstanbul'a otobüs seferi ise her gün saat 13.00'de.

Ankara'dan her gün saat 12.00'de Artvin'e ve Artvin'den de her gün saat 13.30'da Ankara'ya bir otobüs seferi yapılıyor., ücret 1200 lira.

Artvin- Bursa arasında günde bir tek karşılıklı sefer yapılıyor. Saat: 12.00'de ücret 1750 lira.

Artvin-Trabzon arasında otobüsler her gün saat 07.30 ve 14.00'de ikişer sefer yapıyor. Ucret 400 lira.

Samsun'dan Artvin'e her gün saat 19.30'dabir otobüs seferi var. Artvin'den Samsun'a ise her gün saat 10.30'da. Ucret 850 lira.

Erzurum-Artvin arasında otobüsler her gün saat 07.00 ve 12.00'de ikişer sefer yapıyorlar. Ucret 500 lira.

ARTVIN'DEN DIGER ILLERE UZAKLIKLAR
ARTVİN-İSTANBUL 1361 km.
ARTVIN-ANKARA 997 km.
ARTVIN- IZMIR 1583 km.
ARTVIN-ANTALYA 1537 km.
ARTVIN-SAMSUN 580 km.
ARTVIN- MUGLA 1709 km
ARTVIN -KONYA 1185 km.
ARTVIN-ADANA 1136 km.
ARTVIN- BALIKESIR 1523 km.

ARTVIN'IN ILÇELERINE ULAŞIM
ARDANUÇ: 42 kilometre, 150 liraya devamlı minübisler çalışıyor.
ARHAVI: 79 kilometre,200 liraya otobüsler çalışıyor.
BORÇKA: 40 kilometre, 100 liraya sürekli otobüsler çalışıyor.
HOPA: 68 kilometre, 200 liraya devamlı otobüs var.
ŞAVŞAT: 72 kilometre, 250 liraya minibüsler çalışıyor.
YUSUFELI: 84 kilometre. Her gün 10.00 ve 14.30'da karşılıklı otobüs seferleri var. Ucreti 200 lira.

NEREDE KALINIR

Artvin'de toplam 121 yatak kapasiteli 5 konaklama tesisi bulunuyor. Ayrıca ilçelerindeki 3 otelin yatak kapasiteleri toplamı da 192. merkezde 110 yataklı bir de turistik belgeli Karahan Oteli'nin yapımı devam ediyor.

TURISTIK BELGELI OTELLER
(Tek kişi geceleme 250 lira)
Genya Oteli (34)

BELEDIYE BELGELI OTELLER
(1. SINIF)
(Tek kişi geceleme 200 lira)
Kaçkar (20), Kültür (36)
(2.SINIF)
(Tek kişi geceleme 150 lira)
Efkâr (14), Divan (17)
HOPA ILÇESINDE:
Papila Otel (1.Sınıf, Turistik Belgeli, 72 yatak kapasiteli. Tek kişi geceleme 600 lira).
ARHAVI ILÇESINDE:
Arzu Otel (70) Tuzcupalas (50) (1.Sınıf, Belediye belgeli, Tek kişi geceleme 350 lira).

NEREDE NE YENIR

ARTVIN'DEKI LOKANTALARDA YEMEK UCRETLERI	
	II. SINIF
Çorba	30 TL.
Et	70 TL.
Sebze	40 TL.
Salata	30 TL.
Tatlı	35 TL.

OZEL GUNLERI:

Her yıl haziran ayında Kafkasör denilen yörede 1 gün yapılan şenlikler bu yıl, Atatürk'ün doğumunun 100. yılı nedeniyle üç günlük festivale dönüşecek. Festivalin birinci günü folklor gösterileri, ikinci günü karakucak güreşleri, üçüncü günü ise geleneksel boğa güreşleri düzenlenecek. Haziranın 19-20-21 tarihlerinde.

AKLINIZDA BULUNSUN

★ Artvin'de bir Devlet Hastanesi, 5 eczane bulunuyor.
★ Kent merkezinde 2 benzinci hizmet veriyor.
★ PTT 24 saat açık.
★ Elektrik 220 volt.
★ 7 banka şubesi bulabilirsiniz.
★ 4 lokanta, 2 pastane var.